

ספירת הציפורים הגדולה

ציפורי בר בחצר הבית



15-31.1.2022



מה במצגת?

- ✓ מהו מיזם ספירת הציפורים?
- ✓ למה לספור ציפורים?
- ✓ כיצד סופרים ציפורים?
- ✓ כיצד מדווחים בטלפון ובמחשב?
- ✓ תוצאות ספירת ציפורים משנים קודמות
- ✓ השתתפות מוסדות חינוך
- ✓ הצעות לפעילויות חינוכיות
- ✓ סיוע למורים

ספירת הציפורים

- מיזם התנדבותי למען שמירת הציפורים והטבע
- מתבצע בישראל מידי שנה החל משנת 2006
- מנוהל על ידי המרכז לטיפוח ציפורי הבר בחצר יחד עם החברה להגנת הטבע והמוזיאון לטבע על שם שטיינהרט.

- **במחצית השניה של חודש ינואר** ספירה לפי הנחיות קבועות וזהות (פרוטוקול) שמפרטות מועד, משך הספירה, שיטת הספירה, שטח הספירה ועוד (יפורט בהמשך).



מדע אזרחי



- שותפות של מדענים ושל אזרחים-מתנדבים בביצוע מחקר מדעי.
- **התועלת למדענים:** סיוע בהגדלת בסיס הנתונים - מספר דיווחים גדול יותר משטח רחב יותר.
- **התועלת למתנדבים:** עניין, ידע, חברה, עשייה משמעותית, מעורבות בשמירת טבע, יכולת להשפיע.
- **התועלת לחברה:** הבנה טובה יותר של מדע וחשיבות קבלת החלטות מבוססת מדע

מטרות הספירה



היבט מדעי-

✓ יצירת בסיס נתונים רב שנתי
הכולל את הרכב ומספר מיני
ציפורי הבר בקרבת הבית
✓ אפיון מגמות ושינויים באקולוגיה
של הציפורים במהלך השנים.



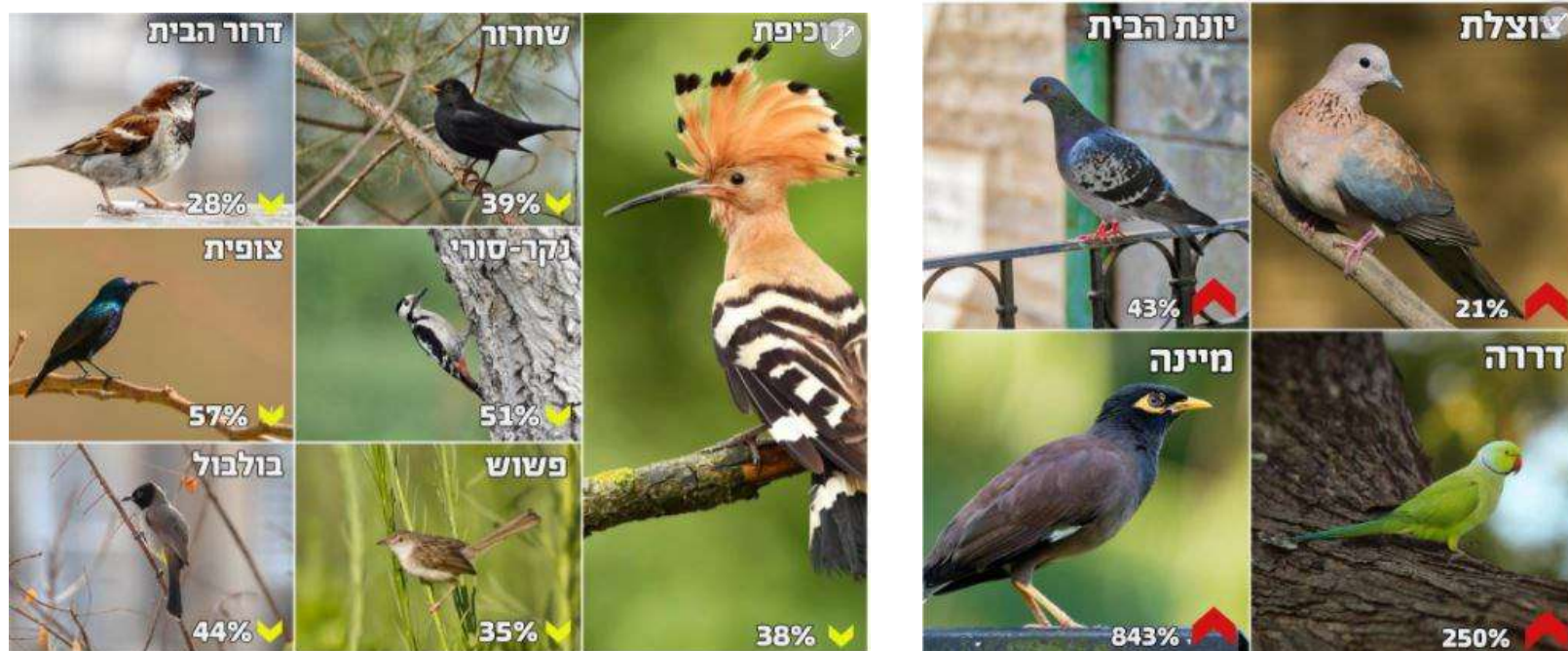
היבט ציבורי -

✓ הגברת מעורבות הציבור
בשמירת טבע באמצעות מדע
אזרחי

היבט חינוכי -

✓ הגברת מודעות ועניין בציפורים
שסביבנו, העמקת ההיכרות
והידע
✓ חינוך לאזרחות פעילה

- שינויים באוכלוסיית הציפורים מעידים על שינויים סביבתיים ומהווים סמן למצב המערכת האקולוגית שיכול לכוון חוקרים ומקבלי החלטות.
- פרופסור אסף שוורץ וד"ר אגת קולואני מהמעבדה לחקר האדם והמגוון הביולוגי בטכניון, חקרו את [השפעת המינים הפולשים על מינים מקומיים](#) והסתייעו בניתוח של 14 שנות נתוני ספירת הציפורים. המחקר פורסם בכתב עת מדעי.



צילומים מכתבה: <https://www.ynet.co.il/article/Hyo00KKSAH>



התרומה החינוכית:

- פוטנציאל ללמידה אותנטית, חווייתית ומשמעותית

- מתאים להוראת תחום מדע וטכנולוגיה - יצורים חיים, מגוון ביולוגי, יחסי גומלין בין יצורים ובינם לבין סביבתם, אקולוגיה ועוד.

- רכישת מיומנות חקר: תצפית וזיהוי ציפורים, ניסוח שאלות, העלאת השערות, ניתוח תוצאות, הסקת מסקנות. איסוף מידע על מאפייני הסביבה במהלך הספירה מאפשר פעילות חקר על יחסי הגומלין בין הציפורים לסביבתן.

ספירת הציפורים ב- 2022 תתקיים מיום שבת (י"ג שבט) 15.1.22 ועד ליום שני (כולל), 31.1.22 (כ"ט שבט)

מידע מפורט נמצא ב:

• אתר ספירת הציפורים <https://www.teva.org.il/citizen-science/3377>

• באתר [ציפורי הבר בחצר](#)

• בחיפוש - 'ספירת הציפורים'

ההנחיות לספירה:

- **מקום נוח** שיש בו ראות טובה, שקט ומוצל, עם הגב לשמש, ממנו תוכלו לצפות על השטח שבחרתם.
- **כ-5 דקות לפני התצפית, שבו במקום** ותנו לציפורים להתרגל לנוכחותכם.
- **התצפית במשך 10 דקות בדיוק**, מבלי לזוז מהמקום. התצפית תכלול את כל הציפורים שהבחנו בהם ברדיוס של עד 100 מטר מסביבכם.
- **רשמו על הדף/באפליקציה את כל המינים שזיהיתם במהלך 10 הדקות**, ומספר הציפורים שראיתם מכל מין. אם ראיתם להקת ציפורים - רשמו את מספר הציפורים המירבי שראיתם בו זמנית.
- **את הנתונים שבידיכם דווחו באפליקציית eBird בסלולרי - בפעם הראשונה יש להירשם לפי ההנחיות. או באתר [eBird](#) [ישראל](#).**
- במידה והתקשיתם עם הדיווח באתר או באפליקציה – אל יאוש! פנו לשלומית או נירית

ציפורי הספירה - הציפורים הנפוצות

ציפור קטנה מיונה | اصغر من الحمامة | smaller than a pigeon



פשוש פסיסי Graceful Prinia
צילום: נינו יולזרי



דרור הבית דורי البيت
House Sparrow
צילום: משה כהן



ירקון חסון أخضر Greenfinch
צילום: איתן קאופמן



חוחית חסון Goldfinch
צילום: איתן קאופמן



אדום החזה أبو الحناء Robin
צילום: דובי קלעי



נחליאלי לבן כרכס pied Wagtail
צילום: דובי קלעי



צופית בוהקת ابو الزهر
Palestine Sunbird
צילום: אבי בלומן



בולבול בליל Bulbul
צילום: איתן קאופמן



ירגזי מצוי قرقف كبير Great Tit
צילום: איתן קאופמן

אם ראיתם ציפור שאינכם
מזהים, גם אחרי עיון
במדריך הציפורים
ובאינטרנט, אל תדווחו
עליה

הציפורים הנפוצות

סרטון אנחנו צפרים

גודל כיונה או יותר | بحجم الحمامة او اصغر بقليل | About pigeon size or larger

אם ראיתם ציפור שאינכם
מזהים, גם אחרי עיון במדריך
הציפורים ובאינטרנט, אל תדווחו
עליה.



דררה דוֹרָה
Rose-ringed Parakeet
צילום: ברוך אלרט



תוכי נזירי بیغاء الراهب
Parakeet
צילום: ברוך אלרט



שחרור שחרור
Blackbird
צילום: ברוך אלרט



מיינה מינה
Common Myna
צילום: ברוך אלרט



נקר סורי נקאר خشب
Woodpecker
צילום: משה כהן



דוכיפת הודו
Hoopoe
צילום: איתן קאופמן



עורבני שחור כיפה ابو زريق
Jay
צילום: משה כהן



עורב אפור غراب رمادي
Hooded Crow
צילום: משה כהן



צוצלת דביסיה ضاحكه
Laughing Dove
צילום: דובי קלעי



יונה حمام طوراني
Feral Pigeon
צילום: משה כהן



מי יכול להשתתף בספירה?

כל אחד/אחת ובכל גיל!

גם צפרים חובבים או בלתי מיומנים

היכן נספור ציפורים?

בכל מקום בישוב:

✓בחצר הבית ובגינה

✓בגן / פארק ציבורי

✓בחצר גן הילדים / בית הספר

✓במגרש המשחקים
ועוד..



שטח הספירה

✓ **מקום השטח** – כל מקום שייבחר ובתנאי שיש בו ראות טובה

✓ **גודל וגובה השטח** – טווח תצפית רדיוס של עד 100 מטר, גובה צמרות העצים הגבוהים

✓ **תצפיות חוזרות** – רצוי לבצע יותר מספירה אחת אך גם ספירה אחת מספקת!

- רצוי שכל דיווח יהיה ממקום שונה. בכל שטח שנספור יש למלא דיווח נפרד.



מועד ומשך הספירה

✓ שעות הספירה הרצויות:

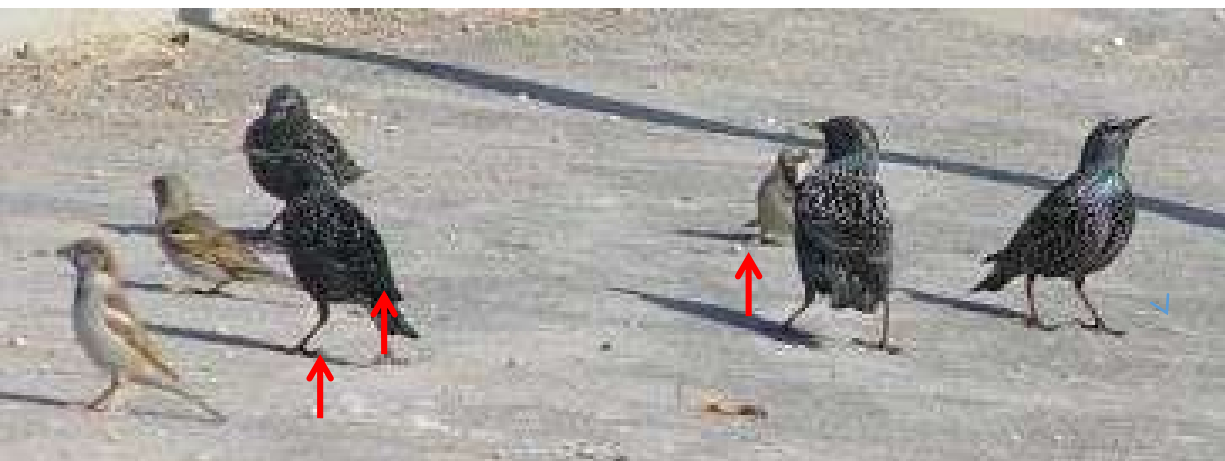
07:00-10:00 בבוקר, בשעות
בהן הציפורים פעילות
בחיפוש אחר מזון ואז ניתן
לצפות בהן ביתר קלות
(כמובן שניתן לצפות בשעות
אחרות במשך היום במידת
הצורך)

✓משך הספירה בפועל: 10
דקות

✓במקום אחד (תצפית נייחת)



כיצד נמנע מספירה כפולה?



בתחילת הספירה היו 3 דרורים ו-4 זרזירים, ולאחר מספר דקות הדרורים עפו וזרזיר נוסף הגיע ולכן נמלא בטופס הדיווח:
3 דרורים ו-5 זרזירים



צילום: שלומית ליפשיץ

להקת ציפורים:

במקרה של ספירת להקת ציפורים- רשמו את המספר המרבי שראיתם בו זמנית

eBird

דיווח בטלפון סלולארי:

אנו מכוונים לאיכות הנתונים ולא רק לכמות ולכן מבקשים ככל שניתן שאנשים ידווחו במהלך הספירה ישירות באפליקציה.

14:46 83% 🔋 📶 ⚙️ 🌐



תצפיות



eBird שלי



The Cornell Lab



איך להתקין בטלפון?

1. היכנסו לאתר של

<https://ebird.org/israel/home>

והרשמו (בפעם הראשונה בלבד)
(יש לבחור user name – לפחות 6
תווים וסיסמא – לפחות 8 תווים).
תקבלו מייל לאישור החשבון

2. הורידו את האפליקציה
של eBird בחנות (היא חינמית)

דיווח במחשב נעשה בדיעבד. רצוי למלא בשטח טופס דיווח ידני ואח"כ להקליד באפליקציה או באתר eBird ישראל

מיני הציפורים ומספריהן:

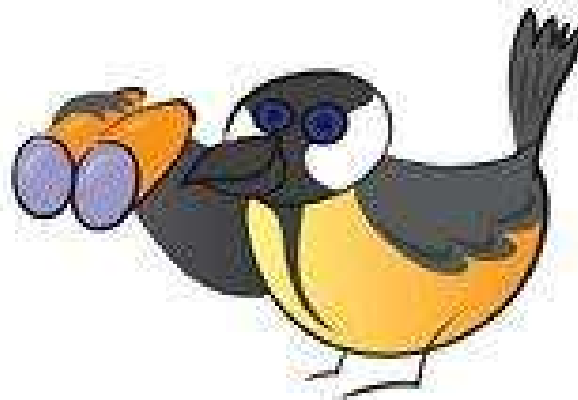
[illegible]

איך לדווח תצפית?

הנחיות להורדה ודיווח באמצעות אפליקציית eBird בסלולרי בקישור

הנחיות לדיווח במחשב באמצעות אתר eBird ישראל בקישור

מומלץ להדפיס את ההנחיות ולעקוב אחריהן בעת שתדווחו בפעם הראשונה



הדיווח שלכם מוצג לציבור!

1. בכדי לראות את הדיווחים בזמן אמת, בכל מקום בעולם, היכנסו **בראש דף eBird ללשונית 'סקירה'** ובעמוד שיפתח לחצו על המילים '**הגשת מפה**' בתחתית המסך מימין ותגיעו לקישור למפת העולם ועליה הבהובי הדיווחים:
<https://ebird.org/israel/livesubs>
כ- 10 שניות לאחר שתדווחו תראו הבהוב במקום שבו דיווחתם!

2. **באתר הצפרות הישראלי** יופיע הדיווח שלכם ב'תצפיות אחרונות' בראש דף השער. בלחיצה על תצפיות נוספות תופיע גם מפה. כחצי שעה לאחר שתדווחו תוכלו לראות את הדיווח שלכם. הוא יוצג בין 70 התצפיות האחרונות עד שידחק על ידי הדיווחים הבאים.

תוצאות הספירות משנים קודמות



סיכום קצר של ספירת 2021

• כמה דיווחים? למרות הסגר והקורונה הגיעו מעל 1676 דיווחים!

כ 700 דיווחים יותר מאשר בשנת 2020.

• הדיווחים הגיעו מ 242 ישובים מכל רחבי ישראל

• המינים הנפוצים ביותר היו: **עורב, צוצלת, יונה, מיינה, בולבול, דררה דרור וצופית.**



צוצלת. צילום: דובי קלעי



מאינה. צילם עמיר בלבן



יונה. צילום: משה כהן



בולבול צילום: איתן קאופמן



עורב. צילום: משה כהן



צופית צילם יהודה כץ



דרור. צילום: יהודה כץ



דררה. צילם רוני לבנה

שכיחות עשרת המינים הנפוצים בחלקי הארץ השונים ספירת 2021

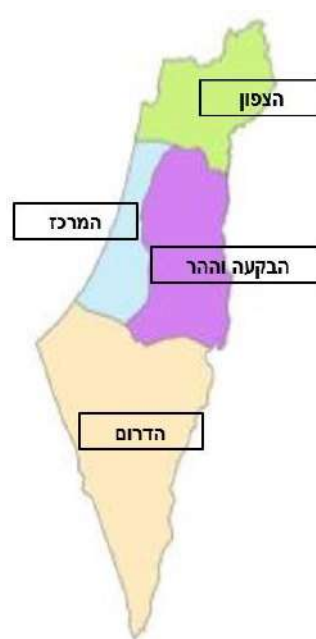
בקעה והר 69 דיווחים

67.5	עורב
62.7	דרור
60.4	צוצלת
51.5	בולבול
50.9	יונה
37.3	צופית
35.5	שחרור
34.9	מיינה
32	עורבני
27.8	דררה

מההשוואה ניכר כי היה הבדל בתפוצת המינים באזורים השונים. שמונה המינים השכיחים ביותר במבט הארצי נפוצים גם בכל האזורים והם: **עורב, יונה, מיינה, צוצלת, דרור, דררה, בולבול, צופית**

כלל ארצי 1530 דיווחים

60.8	עורב
54.6	יונה
50	מיינה
46	צוצלת
41	דרור
40.1	דררה
35	בולבול
27.5	צופית
19.8	ירגזי
19.2	שחרור



מרכז 1080 דיווחים

61.8	עורב
57.2	יונה
56.2	מיינה
44.9	צוצלת
43.2	דררה
36.9	דרור
28.4	בולבול
22.8	צופית
18.3	ירגזי
16.8	פשוש

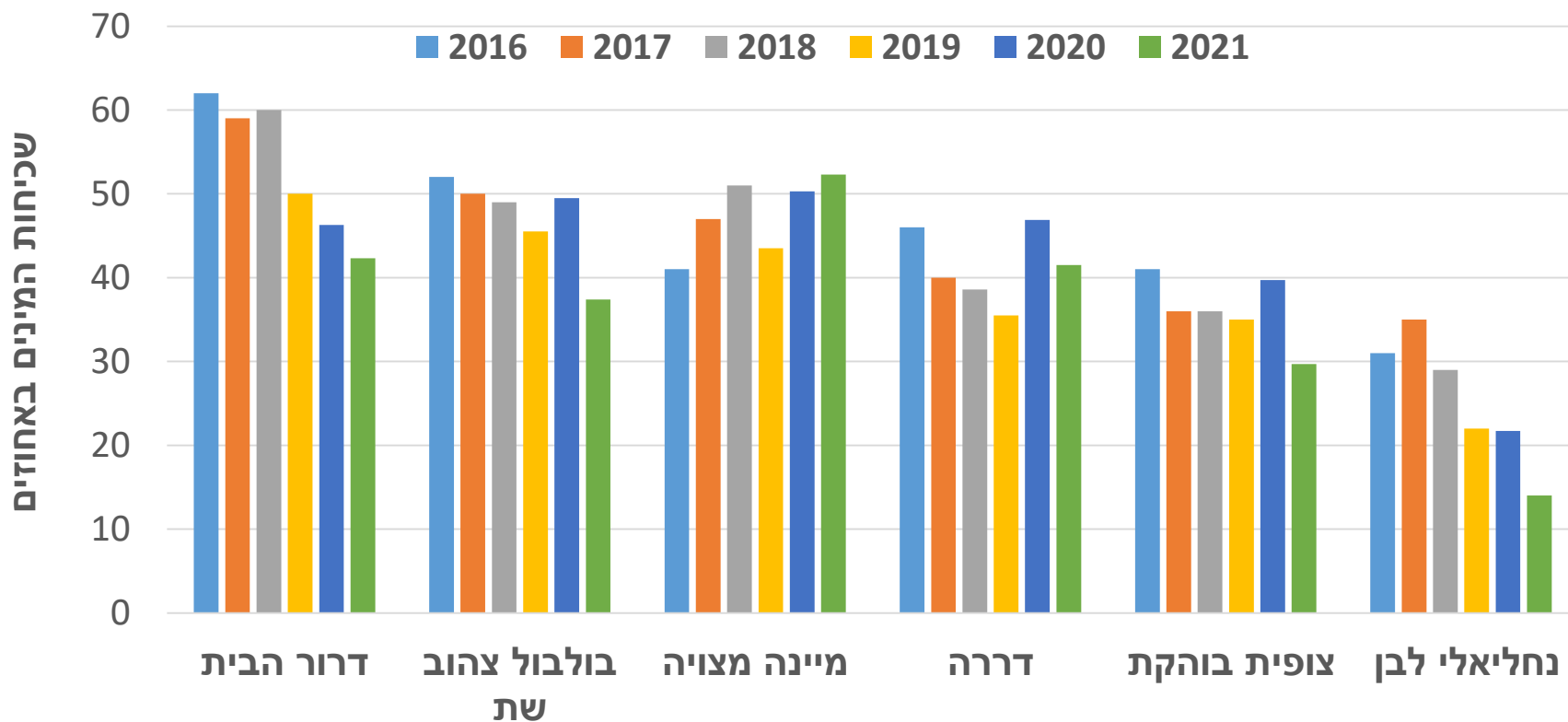
צפון 229 דיווחים

59.8	עורב
50.2	בולבול
49.3	יונה
40.6	דרור
39.7	צופית
39.7	צוצלת
39.3	דררה
35.4	מיינה
29.7	ירגזי
25.8	עורבני

דרום 52 דיווחים

57.7	דרור
53.8	בולבול
51.9	צוצלת
40.4	צופית
36.5	יונה
34.6	מיינה
30.8	נחליאלי
25	עורב
21.2	פשוש
19.2	דררה

שכיחות 6 מינים בדיווחי 2016 - 2021 באחוזים





ספרו לכולם על ספירת ציפורי הבר!

ככל שיותר אנשים ישתתפו, כך
יגדל מאגר המידע ותשתפר איכות
הנתונים מבחינה סטטיסטית.

השתתפות מוסדות חינוך

השתתפות בספירה היא
עשייה סביבתית חשובה
ומשמעותית. כל מוסד
חינוכי שמשתתף זכאי
לתעודת הוקרה.

לקבלת תעודת השתתפות
יש להירשם [בטופס](#) בדף
הספירה.

שם ניתן למצוא גם הצעות
לפעילויות עם תלמידים
לגילאי גן, יסודי וחטיבה.

חדש!! [מערכי לימוד ליסודי](#)
[באתר TCSS מדע אזרחי בבית](#)
[הספר](#)



החברה להגנת הטבע
מרכז הצפרות הישראלי



מרכז ציפורי ירדנית
yardenit.org.il



לכבוד

תעודת הוקרה

על השתתפותכם

בספירת הציפורים הגדולה
של ציפורי הבר בחצר הבית

2020

בפועלכם תרמתם לשמירת הציפורים
והטבע בישראל ועל כך תבורכו



המרכז לקידום מדע אזרחי בבית הספר
Taking Citizen Science to School

English צרו קשר משאבי הקהילה פרסומי המרכז חדשות ואירועים מי אנחנו? דף הבית

מדע אזרחי

שילוב אזרחים בביצוע מחקר מדעי בנושאים ובתחומים שונים מעולם המדע.

קראו עוד

בבית הספר

שיתוף תלמידים במדע אזרחי כחלק מלימודיהם בבית הספר - למידה פורצת גבולות.

קראו עוד



מה קורה במרכז (4)

אורט כרמים במיפוי לטובת אנשים עם עיוורון

תלמידי אורט "כרמים" שבכרמיאל משתתפים במחקר מבוסס מיפוי השתתפותי אשר יאפשר מיפוי מפורט של האזור.



אנו מתכננים את האירוע הבא...

לקראת המועד נפרסם פרטים על האירוע הבא שלנו. בינתיים, הנכם מוזמנים לקרוא ולצפות במה שהיה באירועים קודמים.



ציפורי בר בחצר הבית

הצטרפו לחוקרות שלומית ליפשיץ וד"ר נירית לביא אלון, אשר סוקרות וחוקרות את מגוון ציפורי הבר בקרבת משכנות האדם

להתחלה



אוניברסיטת חיפה
University of Haifa
جامعة حيفا

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

התכנית לזיהוי המין
של ציפורי החצר

Taking Citizen Science to School
המרכז לקידום מדע אזרחי בבית הספר

TCSS - מדע אזרחי בבתי הספר

מרכז מדע אזרחי בבית
הספר מקדם קהילת מורים
להעשרה ותמיכה הדדית,
ועל ידי מומחים.

הכשרת מורים (בזום) לעיבוד
של נתוני ספירת הציפורים
(ביג דאטה)

מורים שמעוניינים להצטרף
לקהילת TCSS ולקבל מידע
נוסף - **הירשמו בטופס
שבקישור.**

ציפורי בר בחצר הבית

ציפור קטנה מינה - Smaller Than A Pigeon أصغر من الحمام



נודל כינה או יותר - About Pigeon Size Or Larger حجم الحمام או أكثر



תודה על השתתפותכם

לקבלת הסבר נוסף וסיוע ניתן
לפנות ל:

נירית לביא-אלון - nirita@spni.org.il

שלומית ליפשיץ: shlomitlif@gmail.com



החברה
להגנת הטבע

בחברה להגנת הטבע
שומרים על המגוון הביולוגי



מרכז המידע והחינוך
במגוון הביולוגי